

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

WIELKOPOLSKIE

417

1. Obiekt

DOM MIESZKALNY

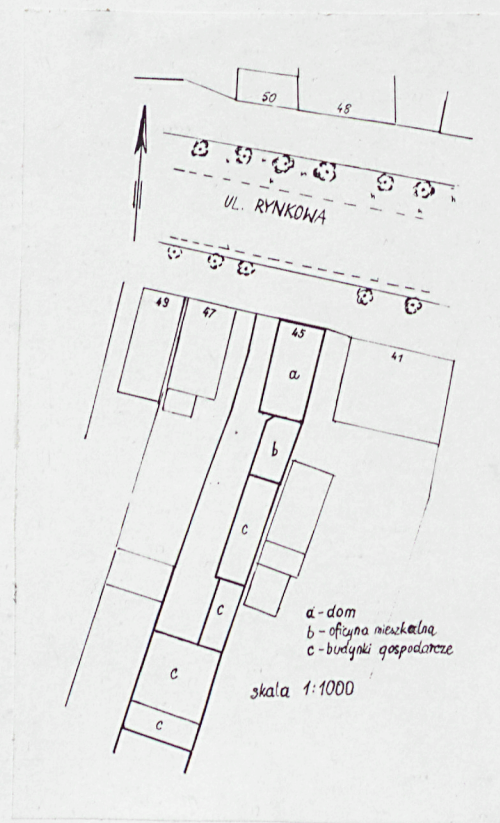
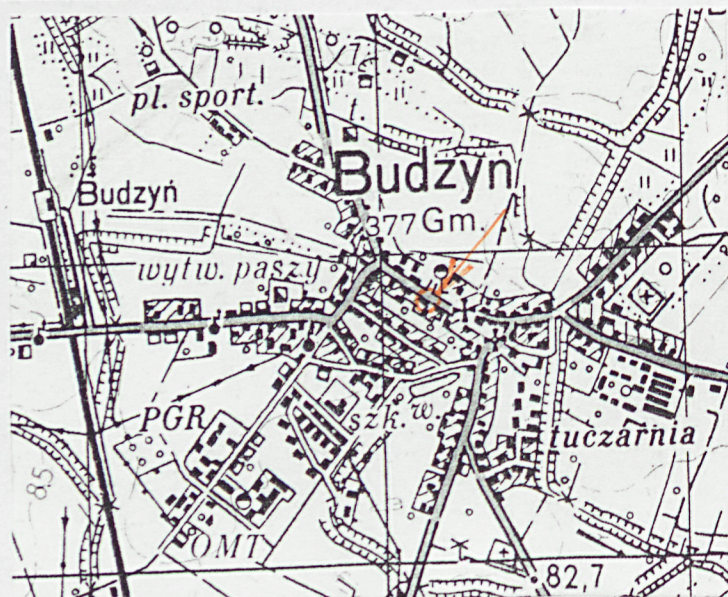
2. Czas powstania

przed 1839r.

3. Miejscowość

BUDZYŃ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

ul. Rynkowa 45 (ok. 47)

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo pilskie

gmina Budzyna pow. Chodzieży

6. Poprzednie nazwy miejscowości
niem. Budsina

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo poznańskie

powiat Chodzież

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

539/1011/A
Nr A230(1264) data 30.11.1971

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Miejscowość wzmiankowana 1435/6. Dawne miasto królewskie. Data lokacji nieznana. W XV i XVI w. naprzemian zwane miastem i wsią. Położona przy drodze z Poznania na Pomorze. Trudno ustalić kiedy wytyczono układ przestrzenny osady. Jest to bardzo szeroka ulica, która w centrum rozszerza się jeszcze bardziej tworząc prostokątny rynek. W części wschodniej na zamknięciu ulicy stoi kościół katolicki. Pośrodku placu kościół poewangelicki. W okresach dobrej koniunktury na rynku zjawiał się ratusz. Budzyn utracił prawa miejskie w 1934 r. Z końcem lat 80-tych rozpoczął się okres dobrej koniunktury gospodarczej. Osada rozwija się. Zachowało się kilka domów z 1 poł. XIX w., głównie przy ul. Rynkowej. Są parterowe, ustawione szczytowo. Wśród nich dom obecnie pod nr 45, murowany, tynkowany, parterowy z faliście wyciętym szczytem, kryty dachem dwuspadowym. Pierwszy zapis w księdze wieczystej pochodzi z 1839 r. i mówi o przekazaniu domu będącego własnością Floriana i Urszuli Euchstadt Michałowi Neumannowi i jego żonie Katarzynie z Euchstadtów. W 1847 r. odnotowany jest nowy właściciel Wilhelm Lemke oraz w kolejności jego spadkobiercy. Księga urywa się w 1866 r. W sto lat później założono nową księgę, w której właścicielem jest [redacted], kołodziej. Z przekazów ustnych wynika, że w 1 poł. XX w. właścicielem była rodzina Jankowskich. [redacted] miał zakupić od nich dom po II wojnie światowej i w 1956 r. dokonał generalnego remontu. Zachował w przybliżeniu zarys bryły ale podniósł

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Dom położony w południowej pierzei ul. Rynkowej w jej węższej, zachodniej części, usytuowany szczytowo do ulicy. Chodnik biegnie przy ścianie budynku. Przy bocznej krawędzi jezdni rosną drzewa liściaste. Dom wolnostojący zajmuje wschodnią stronę działki, łącząc się w głębi z zabudowaniami gospodarczymi. Działka wąska, wydłużona ku południowi. Wjazd na teren posesji po zachodniej stronie domu. Podwórze wąskie wybetonowane, od sąsiedniej działki oddzielone ceglanym, otynkowanym murem, zamknięte dawną murowaną stodołą z dużymi wrotami, przez którą wiedzie przejście do ogrodu.

Materiał, konstrukcja, technika: Fundamenty z głazów granitowych. Ściany piwnicy z cegły palonej. Ściany domu z cegły palonej otynkowane zewnętrznie i wewnętrznie. Ściany działkowe poddasza drewniane otynkowane. Nad piwnicą strop betonowy, pozostałe stropy drewniane z podsufitką, sufity oklejone tapetą. Więźba dachowa nad domem dwustolcowa, więźba nad oficyną mieszkalną jętkowa, nad budynkami gospodarczymi krokwiowa, jednospadowa ze ścianką kolankową. Dach główny i pozostałe kryte eternitem. Posadzka w piwnicy betonowa, w kuchni posadzka ceramiczna z kwadratowych płytek czerwonych i białych. W łazience i WC posadzki ceramiczne. W pozostałych pomieszczeniach podłogi drewniane, deskowe. Schody na poddasze drewniane, dwubiegowe łamane. Schody z kuchni do krytarzyka w dalszej części domu (oficyna) drewniane, balustrady drewniane. Zewnętrzne stopnie betonowe. Drzwi zewnętrzne do sklepu (fasada) jednoskrzydłowe, drzwi boczne do domu dwuskrzydłowe z nadświetlem. Wszystkie drzwi wewnętrzne jednoskrzydłowe. Okna skrzynkowe, dwuskrzydłowe, dwupoziome. Wszystkie schody, podłogi, stolarka drzwiowa i okienna bez wartości zabytkowej.

Rzut: Dom na planie prostokąta, pomieszczenia w układzie jednotraktowym. Jedno wejście na węższym boku, jedno na szerszym. Ściana wsch. bez otworów, poza małymi okienkami doświetlającymi spiżarnię i łazienkę. Otwory zgrupowane w ścianie zachodniej i północnej. Od południa przylega oficyna mieszkalna, również jednotraktowa, a za nią budynek gospodarczy. W miejscu połączenia domu z oficyną zewnętrzne zejście do niewielkiej piwnicy. W drugim pomieszczeniu, licząc od północy, schody na poddasze. Bryła: Dom na wyodrębnionym, niskim cokole, jednokondygnacyjny, zwieńczony szczytem o falistych krawędziach. Dach dwuspadowy, poddasze mieszkalne z wystawką krytą osobnym daszkiem (od zach.). Od południa przylega 1-kondygnacyjna oficyna węższa i niższa, kryta osobnym dachem dwuspadowym. Od zachodu w miejscu połączenia obu budynków niewielki otwarty przedsionek na szerokość domu. Do oficyny przylega budynek gospodarczy o równej z nią szerokości, nieco niższy, kryty dachem pulpitowym i dalej kolejny, również kryty dachem pulpitowym, ale o spadku w kierunku wschodnim. Oficyna oraz budynek gospodarczy z użytkowym poddaszem.

<p>14. Kubatura</p> <p>450 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>93 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>mieszkalne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>mieszkalno-handlowe</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>1956r. remont kapitalny budynku: przemurowanie wszystkich ścian, podniesienie wysokości ścian o 0,5m, dobudowa drugiego pokoju na poddaszu z oknem w wystawce elewacji zach. We wnętrzu przekrycie piwnicy stropem betonowym i położenie na nim posadzki ceramicznej w kuchni. Wymiana wszystkich podłóg. Likwidacja wejścia od ulicy w osi zach. oraz korytarza prowadzącego w głąb domu wzdłuż ściany zachodniej. Przeniesienie schodów na poddasze w pd.-wsch. narożnik drugiego pomieszczenia od północy. Zamurowanie okien we wschodniej ścianie i wybicie nowych od zachodu. Położenie nowych stropów i nowej więźby dachowej. Pokrycie dachu dachówką zakładkową. Założenie ogrzewania centralnego z piecem w piwnicy i wybudowanie łazienki poprzez skrócenie przedsionka przy wejściu zachodnim.</p> <p>1990r. remont całego budynku: adaptacja pokoju od północy na sklep z wybiciem drzwi w osi zachodniej w miejscu okna. Nowe schody na poddasze. Ocieplenie poddasza. Wymiana wszystkich drzwi. Adaptacja części oficyny (dawny warsztat) na przedsionek i pokój. Położenie nowych tynków wewnętrznych i zewnętrznych oraz nowego pokrycia dachowego-eternitu-na wszystkich budynkach.</p> <p>Planowane pokrycie dachu domu blachą.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny budynku dobry. Dom uległ bardzo poważnej przebudowie, tak że pierwotne ściany z suszonej cegły zachowane fragmentarycznie. Wymianie uległy stropy, podłogi i cała stolarka okienna i drzwiowa. Obecnie brak elementów historycznych za wyjątkiem ogólnego zarysu bryły z dekoracyjnym szczytem północnym, z uwzględnieniem podniesienia wysokości ścian o 0,5m. Pierwotny układ pomieszczeń naruszony poprzez likwidację korytarza bocznego na osi północ-południe. Istnienie owego korytarza implikuje otwarcie pomieszczeń na wschód, a tym samym wtórny charakter otworów w elewacji zachodniej. Więźba dachowa i pokrycie dachu bez wartości zabytkowej.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Wskazane bezwzględne zachowanie bryły budynku oraz stosowne pokrycie dachu. Należy zachować wymiary otworów zbliżone do historycznych. Brak przeciwwskazań do przekształcania wnętrza.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Księga Wieczysta [REDACTED]
Sąd Rejonowy Wągrowiec

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce Tom V z.1 Powiat
chodzieski, Warszawa 1965 s.1

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Ewa Siejkowska Askutja IX.1998r. *E. Siejkowska*
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki E. Siejkowska Askutja IX.1998r. *E. Siejkowska*
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia, fotogr. E. Siejkowska Askutja IX.1998r. *E. Siejkowska*
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSOZ Piła

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Nr 1

1. Miejscowość BUDZYŃ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Dom mieszkalny ul. Rynkowa 45	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu i materiału uzupełniającego) c.d. historii, c.d. opisu, rzut, fotografie
--------------------------	--	---

Historia c.d. budynek o 0,5m. Zlikwidowano wejście w ścianie szczytowej, bowiem likwidacji uległ pierwotny 1 1/2-traktowy układ wnętrza. Dobudowano również wystawkę od zachodu dodając dodatkowy pokój na poddaszu. Pierwotnie istniał jedynie pokój z oknem w szczytowej fasady. W budynku gospodarczym przyległym do domu do 1968r. działał warsztat kołodziejski. Następnie [REDAKTED] sprzedał dom [REDAKTED], który był rolnikiem. On zaś dokonał zapisu na rzecz swego syna [REDAKTED] w 1986r. W l. 90-tych dom poddano kolejnemu remontowi kładąc nowe tynki oraz wymieniając stolarkę drzwiową. W pokoju szczytowym założono sklep mięsny z drzwiami we wschodniej osi fasady. Mieszkanie powiększono o dodatkowe pomieszczenia: przedsionek i pokój adaptowane z dawnego warsztatu. Pozostałe budynki gospodarcze służą jako magazyn podręczny.

Opis c. d. Elewacje: Elewacja północna pełni rolę fasady jest dwuosiowa z drzwiami we wsch. osi. Otwory w opaskach z tynku. Powyżej gzymsu koronującego gładka ścianka szczytu zamknięta falistą linią, pośrodku jedno okno. Elewacja zachodnia wieloosiowa z zatartym podziałem na dom i oficynę. Elewacja domu 4-osiowa z drzwiami w trzeciej osi licząc od północy. Wystawka w licu ściany zwieńczona trójkątnym szczytem. Oficyna mieszkalna 3-osiowa z wejściem w pierwszej osi. Wejście poprzedzone arkadowym gankiem. W dalszej części zabudowania gospodarcze ze schodami na poddasze dostawionymi wzdłuż elewacji. Elewacja południowa z oknem od zach. dalej połączona z oficyną. Elewacja wschodnia w formie gładkiej ściany z 3 małymi oknami.

Wnętrze: W pierwszym pomieszczeniu od fasady sklep, dalej pokój ze schodami na poddasze, za nim korytarzyk (wejście od zach.), dalej kuchnia. W oficynie przedsionek i pokój.

Wyposażenie: brak

Instalacje: elektryczna, wodno-kanalizacyjna, gazowa, ogrzewcza c.o.

